

GLASILO DELOVNEGA
KOLEKTIVA TOVARNE

agis
ptuj

UAGISU

ŠT. 5

MAJ 1980

LETO IV

Žalni zbori, zbori solz in dostojanstva

V vseh srcih, vsepovsod se je boleče tega majskega večera razširila vest o smrti tovariša Tita, najdražjega prijatelja, največjega človeka naše zgodovine, naše preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. Boleča novica je segla daleč v vsak prostor naše ljubljene Titove Jugoslavije, daleč v svet, ki ga je prav tako spoštoval in cenil. Ni bilo tega dela naše domovine, v katerem se ne bi vsi, stari in mladi globoko zamislili nad resnico, potočili solze spoštovanja in si zaobljubili, da bomo vedno sledili načelom in idejam Titovega časa, prepojenimi z interesi delavskega razreda.

Za Titom joka otrok, ki mu mladost ne da, da bi lahko z razumom cenil njegovo genialnost, joka, ker ga ljubi kot očeta, ker jokata njegov oče in mati. Ves ta potok, tolmun izlite bolečine pa gradita našo skupno zaupanje v smeri v katera nas je deset letja vodil, ki so danes prav tako žive in jasne kot prej.

Verjamemo v Titovo delo, v njegov velik neprecenljiv prispevek za vse lepote, srečo in blaginjo, v vse kar smo tudi vzeli za svoje, kar je vtkano v naša življenja, v pobratenje in enotnost.

K številnim žalnim svečanstim ob izgubi našega predsednika, so se v teh težkih dneh priključila tudi komemorativna zborovanja naših delavcev, delavcev Agisa. Ni bilo tistega, ki se ne bi za trenutek zazrl v lik tovariša Tita, v sliko, ki nas spominja na neizmerno bogastvo in veličino. Toda obenem je sleherni doživljal v sebi tesnobo ... slika na kateri se tolikokrat ustavljajo naši pogledi je tokrat drugačna. »Ne Tito, ne njegova dela, ne naše zaupanje vanj, samo sliko obdaja črni trak«, smo dejali. A nato smo le morali dojeti, da je res. Ta resnica je bridka toda vse svoje življenje je koval srečo za druge, za nas. In izkovan je tudi trdno, ponosno, dostojanstveno. Kljub vsemu smo ostali z ideali in vero v prihodnost, ki bo in je z njegovo zapuščino vredna časa in njegovega življenja.

**Socializem
niso samo nove
tovarne, temveč
tudi novi odnosi
med narodi.**

Tito z mladimi tudi vnaprej

Umrl je velikan revolucije, velik borec za mir, človeške pravice in velik prijatelj vseh, predvsem pa nas mladih, naš ljubljene tovariš Tito. Ni besed, ki bi izrazile neizmerno bolečino in praznino v naših srcih, ob njegovi smrti, ki nas je kljub njegovi težki boleznini iznenadila. Nenehno smo spremljali njegovo zdravstveno stanje, upali na ozdravitev, vendar se naše upanje in želje, žal niso uresničile. 4. maja ob 15.05 je prenehalo biti srce našemu dragemu Titu, vendar to ne pomeni, da je odšel od nas — Tito je bil, je in bo ostal vedno med nami.

Najteže je ob njegovi smrti nam, mladim, ki smo že na začetku svoje življenjske poti ostali brez človeka, ki nas je imel najraje, brez velikega voditelja in prijatelja. Bil je vedno z nami, za nas, bodril nas je, nam pomagal popravljati napake in premagovati ovire. Pozval nas je, naj se udeležimo delovnih akcij, saj s tem krepimo bratstvo in enotnost med narodi in narodnostmi

cele jugoslavije. Mladino v organizacijah združenega dela, pa je pozval naj se aktivno vključuje v družbenopolitično življenje, naj se bori za izboljšanje delovnih procesov in resnično uvajanje socialističnega samoupravljanja v združeno delo.

Zdaj je umrl, ostali smo brez velikega voditelja, vendar prav njegova smrt nas obvezuje, da se še z večjim elanom in mladostnim zanosom vključujemo v vse organe družbenopolitičnega življenja v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih in višjih družbenopolitičnih skupnostih. Nadaljevati moramo njegovo življenjsko delo, krepiti bratstvo in enotnost med narodi in narodnostmi znotraj Jugoslavije in se boriti za mir med narodi vsega sveta.

Tudi mladinci in mladinke OOOZSM Slovenije v DO AGIS se obvezujemo, da bomo krepili bratstvo in enotnost ter skušali dosledno uveljavljati njegove ideje v našem življenju.

Ni besed.
Le bolečina je.
Bolečina, v kateri
je moč.
Le žalost.
Žalost, v kateri
je ponos.
Le slovo.
Slovo, ki je
prisega.
Nadaljevali bomo
tvoje delo.

Žalna brzojavka

CK ZKS

CK ZKJ

Predsedstvo SFRJ

Predsedstvo SRS

Vest, da se je ustavilo veliko ljudsko srce, ki je do poslednjega trenutka hrabro bilo za človeka, za njegovo svobodo in srečo, je boleče odjeknila tudi med delovnimi ljudmi Agisa. Za trenutek smo ustavili delo in se zbrali na žalnih komemoracijah. Žalostnih pogledov, stiskajoč desnico drug drugemu, smo poskušali izraziti globoko bolečino. Več mesečne želje in upanje, tako delavcev našega kolektiva, kot celotne Jugoslavije, da bo največji revolucionar, strateg in mislec, naš najdražji človek, tovariš Tito, premagal hudo bolezen, se niso, na izmerno žalost, uresničile.

Težko sprejeta resnica, da med nami ni več tovariša Tita je ovila slehernega izmed nas v žalost. Za tovarišem Titom žalujemo vsi, naša usta so nema, oko je rošno, toda jasne in vedre so ostale poti, po katerih nas je vodil v preteklosti, sedanosti in po katerih bomo odločno stopali tudi v prihodnje.

Globoko se klanjamo njegovemu spomenu, osebnosti, ki jo je ljubil svet, in vam izrekamo naše najiskrenejše sožalje.

KOLEKTIV DO AGIS

Samo enotni bomo premagali izgubo tovariša TITA

Počasi, kakor prihaja rosa na travnik dojemamo, da smo ga zares izgubili. V nas je žalost, saj se te dni poslavljamo od Njega, ki smo ga vsi ljubili.

Sedaj ostajamo sami. V nesreči in žalosti pa smo še bolj skupaj. Trdno, trdno skupaj.

Bolečina nas je še bolj povezala in tako jo bomo lažje preboleli. V tej skupni bolečini, pa je moč na katero se moramo opirati ne samo te dni temveč tudi v naši nadaljnji bodočnosti.

Enotnost, složnost, niso fraze s katerimi bi rožljali in dvigali moralo. Je edino vodilo, da ostanemo s v o b o d n i.

Ne smemo si misliti, da velja to vodilo za nekoga tretjega. Krepitev enotnosti velja tudi za nas v Agisu. Tudi mi smo del te družbe, družbe, ki smo jo izgrajevali pod Titovim vodstvom in jo bomo izgrajevali naprej.

Pozivamo te, da ojačamo enotnost in solidarnost za ka-

tero moramo priznati, da je po zadnjih dogodkih: (odločanje o regresu, dvig osebnih dohodkov) — načeta.

»VSAK PO SVOJE« — to nam škoduje. Škoduje ne samo našemu uspešnemu gospodarjenju, škoduje tudi ugledu naše delovne organizacije. Dovolj je očitanja in kazanja na napake, ki smo jih delali v tej ali oni temeljni organizaciji v preteklosti. Če bomo tako nadaljevali bomo danes delali napake, katere si bomo očitali jutri.

Tako ne bomo nikoli končali!!

Pot, ki jo je začrtal Tito je jasna. Nadaljevali jo bomo še odločneje. Zato moramo brez obotavljanja odstraniti kamenčke, ki se pojavljajo na poti razvoja naše delovne organizacije, ter s tem onemogočimo, da pot postane za našo delovno organizacijo neprehodna.

Vodstvo OOKZ
in sindikata

Izteкло se je življenje, ki ga je bilo vredno živeti

7. maja 1892 se je pričela legenda, ko se je rodil družini BROZ sin Jože, kajti rodil se je sin ljudstva!

4. maja 1980 pa se je izteklo življenje, ki ga je bilo vredno živeti! Kruta resnica in velika žalost sta se vrinili v naša srca. Umrli nam je naš najdražji, umrli nam je naš tovariš TITO!

Toda izteklo se je samo življenje, njegov lik, njegovo delo, njegova ljubezen bodo ostali posejani po vsem svetu. Njegov neusahljivi vir ljubezni je ostal v naših srcih globoko na dnu, kamor ne seže človeška roka.

Tvoje življenje tovariš TITO je bilo ena sama ljubezen do ljudstva, ena sama ustvarjalnost in boj za mir ter pravico delavskega razreda.

V svojem ustvarjalnem delu si postal oče bratstva in enotnosti, oče neuvrščenosti, državljan sveta. Bil si pogumen, vztrajen in človeški.

Tvoje zaupanje in ljubezen do mladine sta bili trdni, večni ...!

Dragi tovariš TITO, nisi se zmotil! Tvoje delo bomo nadaljevali z vso ljubeznijo, ki si nam jo dajal, svobodo bomo branili z vso hrabrostjo, ki si nam jo priboril.

»Tujega nočemo, svojega ne damo«, je geslo, ki je vklesano v tvoje in naše življenje. To je geslo vseh nas, ki bomo šli po tvoji poti. Ne bo nam težko. Zapustil si nam veliko dediščino, ljubezen, bratstvo in enotnost ter veliko prijateljev širom sveta.

Upokojenka
Danica Ivančič

Še živiš!

Davi se je vrinila v naša srca grenka misel,
da te ni več med nami, dragi TITO.

Toda samo za hip, le za trenutek
je zastal dih v naših prsih!

Odmev zavesti je bil drugačen ...

Še živiš!

Zaživel si davi po dežju solza,
ki so čisto rahlo zalile tvoje globoke korenine,
pognal si znova iz globine naših src in

Še živiš!

Ljubezen, ki si jo sejal po vsem svetu,
je davi vzknila globoko v naših srcih zate
in rodil se je nov narod, ki postal je TITO in

Še živiš!

Danica Ivančič

TITO, radi te imamo

Pomlad je. Pomlad podobna
do potankosti lanski. Dežuje,
vem, še bo deževalo. Toda po-
sijalo bo sonce in z njim zasi-
jala narava v vsej svoji veliči-
ni prebujanja in življenja. Ve-
selili se bomo, ker smo srečni,
svobodni.

Ja, pomlad je in do potanko-
sti podobna prejšnji. Pa
vendar ...!

Še nikoli ni bilo takšne. Bali
smo se juter in večerov, bali
se, da bo prinesla smrt. Že ba-
bice so nas pripravljale na to,
da človek pač mora umreti.
Takšen je zakon narave. Toda
zakaj je moral umreti prav
On, simbol ljubezni, miru in
zaupanja.

Nešteto viharjev je poskuša-
lo razmajati njegovo voljo, od-
ločnost ... ni jim uspelo! Stal
je ponosno kot skala in se jim
zoperstavljal brez pomislekov
mase. Ni poznal strahu. Nje-
govo življenjsko vodilo je bila
misel »za lepo in mirno življe-
nje se je potrebno nenehno
boriti.« Poštenje in resnica
sta bila njegovo orožje. Ni se
bal zoper staviti velikim silam

z mislijo, da mora delovni
človek zmagati. Uspelo mu je.
Njemu, velikanu zgodovine.
Vsi ljudje na svetu smo mu
hvaležni in vedno smo se ve-
selili njegovih zmag. Kolo ča-
sa pa se je vrtelo hitro in brez
vratne. Tega se je TITO ved-
no zavedal, zato je hitel.

Samoupravljanje, delavski
sveti, odločanje delovnih ljudi
o rezultatih svojega dela ...
vse to in še več so sadovi Ti-
tovega znoja.

Srečno naključje je hotelo,
da sem se rodil prav v Titovi
Jugoslaviji. Rodil sem se svo-
boden in hvaležen sem mu
za to.

Zajetna knjiga njegovega ži-
vljenja nam bo vodilo in napo-
tek, kako je treba smelo zako-
rakati nalogam naproti, jih
reševati in si nalagati nove. Ob
vsaki nalogi ob delu in po
njem nam bo misel na Tita
dala novo moč in z njo bomo
premagovali ovire.

V srcih pa bomo vedno
ponavljali, »TITO radi te
imamo!«

Maks Menoni

Titovo ime je že zdav-
naj prestopilo meje naše
države in postalo lastni-
na vseh tistih, ki jim je
mir eksistenčna potreba,
ki nastopajo v obrambo
svoje nacionalne biti in
obstoja, neodvisnosti,
graditve enakopravne
skupnosti narodov, os-
voboditve izpod vseh
oblik izkoriščanja, pod-
rejanja in zatiranja, od-
stranjevanja sile v odno-
sih med državami in
miru in izraz humani-
stične vizije novega sve-
ta, rešenega strahu pred
uničenjem človeka po
človeku in naroda po na-
rodu, sveta, ki ki bo ro-
dil sadove, kateri ne
bodo poznali vojnih stra-
hot in pustošenja.

Edvard Kardelj

V mislih na TITA sledimo razvoju in težnjam za napredek

Delovna organizacija Agis je bila ustanovljena z združitvijo delovnih organizacij, ki so se rodile, razvijale in dosegle zavidljive uspehe v Titovi Jugoslaviji.

Nebi mogli razumeti začetne poti razvoja naše delovne organizacije, če se nebi spomnili časov po osvoboditvi, ko je bilo potrebno začeti z veseljem in iznajdljivostjo pod Titovim vodstvom, obnovo medvojno močno prizadete domovine ter se veseliti pri tem vsakega uspeha in napredka. Delovna organizacija AGIS je bila ustanovljena z združitvijo dotedanjih organizacij združenega dela in sicer Tovarna avtoopreme Ptuj in SIGMA Tovarna gumijevih in kovinskih izdelkov, Servisi Ptuj, s sklepom zbora delavcev z dne 31. 12. 1975. Delovna organizacija Tovarne Avtoopreme je bila ustanovljena leta 1948 kot obrtno podjetje raznih strok kovinske in lesne predelave.

Občani iz Ptuja in ptujske okolice so pred skoraj 32 leti sledili potrebam, v našem gospodarstvu, zavedali so se, da se morajo mnogi med njimi usposobiti še za več kot so prej zahtevali od njih poljedelstvo, živinoreja, sadjarstvo in vinogradništvo na Ptujem in Dravskem polju ter v Halozah in Slovenskih goricah. Brez bojazni in predsodkov so se mnogi pridružili delavcem v raznih kolektivih, nekateri pa kolektivu prvotno Invalidskega podjetja Ptuj. Privadili so se nalogam, strojem, načrtom in kontroli izdelkov.

Iz prvotno manjše delavnice v Jadranski ulici (sedaj je tam Ptujka tiskarna) je nastal obrat TAP v Mlinski ulici. Iz velike njive in travnikov v industrijskem delu Ptuja, v Rajšpovi ulici, pa je začela nastajati od 1963 dalje Tovarna avtoopreme. Če označimo kot posamezne pomnike le tista leta, v katerih je bil kakšen

dogodek odločilen, moramo povedati, da je v letih 1948 — 1958 bil temeljni kamen razvoja komponent avtomobilske proizvodnje za Ptuj, Slovenijo, Jugoslavijo, prav tako pa tudi za Vzhodne države in Zahodne države, ki danes poznajo naše izdelke.

Ob tem ugotavljamo, da je imel kolektiv za ta uspeh znatne zasluge. Gospodaril je brez dediščine, nič ni našel, vse je sam prigosposodil, ustvarjena sredstva pa porabil za napredek podjetja, ne za delitev. Vračal je investicijska posojila in se razvijal kljub težavam ob doseženih uspehih v solidno delovno organizacijo.

V letih 1959 se je takratni TAP pripojila delovna organizacija, IKLIP — Industrija kovinskih in lesnih izdelkov, ki je proizvajala kopirne aparate, glušnike, rezervoarje in podobno. Že v letih 1961 se pokaže potreba predstaviti naše proizvode na spe-

cializiranih sejmih avtomobilske opreme. Na prvem salonu avtomobilov v Beogradu se je takratna TAP prvič predstavila s svojimi izdelki.

Različne lokacije delno na Mlinski cesti in delno na Rajšpovi ulici ter neprimerni in utesnjeni prostori so zahtevali izdelavo razvojnega programa za rekonstrukcijo in novogradnjo tovarne. Rekonstrukcija in novogradnja proizvodnih hal v Rajšpovi ulici se je začela leta 1963. Delovna organizacija je vračala investicijska sredstva, kar je bil pogoj za kreditiranje rekonstrukcije in novo gradnje, ki jo je prevzela kot edini financer Kreditna banka Ptuj. Rekonstrukcija je bila opravljena, iz vidika gradbenih objektov, leta 1964. Tega leta je bila na novo zgrajena obratna ambulanta z oddelkom za splošno zdravstvo in zobozdravstvo.

Prvi izvozni posli in sodelovanje z drugimi državami so se začeli v letih 1965 in v letih 1966. Kot prvi izvoz lahko štejemo glušnike in rezervoarje, ki smo jih izvažali v Avstrijo. V tem času je stekel tudi pričetek proizvodnje in montaže tahografov.

S koraki po prehojeni poti smo si utrlj pot in postali znani, tako pri jugoslovanskih, kot kupcih izven naše države. Za nadaljna leta bi lahko skoraj za vsako zapisali, da se je nekaj pomembnega zgodilo. Odprli smo novo lakirnico, nabavili novo opremo, ki je bila že avtomatizirana in s tem zmanjševali ročna dela ter

usmerjali razvoj na pot, po kateri še danes hodimo. Na splošno pa lahko rečemo, da smo se razvijali skupaj z našimi kupci predvsem s TAM Mariborom, TOMOS-om v Kopru, Crveno Zastavo iz Kragujevca, Avtomontažo iz Ljubljane, Avtokaroserijo iz Skopja, Avtokaroserijo iz Zagreba, IKAROS Zemunom, Avtokaroserijo iz Novega Sada, IMV iz Novega mesta, FAP iz Priboja, IMT iz Beograda, Vozila Gorica, ITAS Kočevje, UTVA Pančevo in drugimi. Delovni kolektiv TAP-a pa ni mislil le na proizvodne hale in proizvodno opremo, zgradil je tudi obratno ambulanto, stanovanjski stolpič, kupalno družbeno stanovanje in financiral individualno gradnjo. Tudi pri pridobivanju potrebnega kadra je bil aktiven, zraven lastno ustanovljenega izobraževalnega centra je vspodbujal izobraževanje s študentsko politiko, z rednimi študenti in študenti ob delu.

KPJ je leta 1950 sprejela zgodovinsko odločitev o predaji državnih gospodarskih podjetij v upravljanje delovnim kolektivom. Ta revolucionarni akt je bil sprejet v situaciji, ko je v svetovnem komunističnem gibanju prevladovalo dogma, da lahko v socializmu le država upravlja in vodi gospodarstvo in ostale družbene dejavnosti. Tudi v Jugoslaviji smo tedaj imeli državno-centralistični sistem: državno-partijski aparat je zajel in prekril

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

vse pore družbenega življenja. Na drugi strani je bila naša država takrat v totalni politični izolaciji in ekonomski blokadi. Vrh tega je bila izpostavljena neposredni vojni nevarnosti. Mednarodne in notranje okoliščine, so bolj zahtevale krepitev države kot pa predajo tovarn delavcem. Toda kljub temu se to ni zgodilo.

V govoru ob izdaji predloga temeljnega zakona o upravljanju z državnimi gospodarskimi podjetji in višjimi gospodarskimi združenji po delovnih kolektivih je tovariš Tito 27. junija 1950 v ljudski skupščini poudaril naslednje:

— Ljudska skupščina bo danes obravnavala osnutek enega najpomembnejših zakonov socialistične Jugoslavije. Sprejem tega zakona bo najpomembnejše zgodovinsko dejanje ljudske skupščine po sprejemu zakona o nacionalizaciji sredstev za proizvodnjo. S prevzemom sredstev za proizvodnjo v državne roke se še ni uresničilo akcijsko deslo delavskega gibanja »tovarne delavcem«, ker geslo »tovarne delavcem, zemljo kmetom« ni abstraktno propagandistično geslo, temveč ima globljo vsebino. Vsebuje v sebi ves program socialističnih odnosov v proizvodnji, glede družbene lastnine, glede pravic in dolžnosti delavcev, torej se lahko uresniči in se mora uresničiti v praksi, če mislimo na resnično izgradnjo socializma.

— Nekateri mislijo, da je uvedba tega zakona preuranjena, da delavci ne bodo sposobni voditi tovarne in podjetja... To ni res, in to ni sprejeto prezgodaj, ampak je prišlo že z določeno zamudo...

— Obstajajo izredno velike težave na poti graditve komunizma v tako zaostali deželi, kot je naša. Toda kaj sedaj? Ali bomo čakali, da bodo vsi delavci enako pametni in sposobni za upravljanje podjetij? Razume se, da ne, ker bi morali drugače čakati neskončno dolgo. Delavci si bodo pridobili potrebne izkušnje ravno v procesu upravljanja in dela.

— ...To je še en korak na poti v komunizem. Državne funkcije v upravljanju gospodarstva ne prehajajo obstajati popolnoma, vendar le-te sedaj niso edine. Slabijo, ker se v upravljanje vključujejo delavci. Delavci vstopajo v svoje pravice, da kot proizvajalci upravljajo s proizvodnjo postopoma in ne naenkrat v celoti. Zakaj delavci vstopajo v to postopoma in ne naenkrat? Koliko časa bo trajal ta proces? Na to se sedaj ne da odgovoriti, ker je odvisno od več dejavnikov. Odvisno je od tega, kako hitro bo napredoval kulturni razvoj delavcev, to je vsestranska izobrazba ljudi, da bodo sposobni za uspešno upravljanje v korist skupnosti, tovarn, itd. Odvisno je od hitrosti razvoja proizvodnih sil itd....

— V čem je bistvo naše poti

v socializem? Ali je to nekaj novega, kar zahteva teoretično obrazilitev in kar bi vsaj pri nekaterih vprašanih pomenilo zanižanje pravilnosti sedanje stopnje marksistične znanosti? Razume se, da ne. Bistvo naše poti v socializem ali, bolje rečeno, v komunizem, se lahko izrazi v nekaj besedah. Naša pot v socializem je to, da mi marksistično znanost dosledno izvajamo v praksi, ter v skladu s posebnostmi, ki obstoje v naši domovini. Za nas ta znanost ni dogma, ampak sredstvo za vodenje, sredstva za usmeritev v vsaki konkretni situaciji, ne glede na to, kako je zamotana...

Vsporedno z razvojem proizvodnih sil je prišlo tudi do razvoja samoupravnega sistema naše družbene ureditve in do samoupravljanja v podjetju.

Leta 1951 smo tudi mi že sledili sklepu Zvezne skupščine. Premalo nas je bilo, da bi lahko volili delavski svet kot organ upravljanja, zato je predstavljal celotni kolektiv ta najvišji organ.

Istega leta smo izvolili že upravní odbor. Volitve v delavski svet pa so bile 30. 3. 1958 z mandatno dobo dveh let. S temi pomniki smo pričeli pri nas uveljavljati samoupravljanje.

Delovna organizacija SIGMA Tovarna gumijevih in kovinskih izdelkov, Servisi Ptuj je bila ustanovljena na zboru Okrajne združne zveze Ptuj dne 24. 11. 1952 in je ob ustanovitvi poslo-

vala pod naslovom, Strojne delavnice Okrajne združne zveze Ptuj.

Ob ustanovitvi je podjetje imelo mehanično delavnico za opravljanje uslug na popravilih kmetijskih strojev in avtomobilov. O prostorih in oprebi bi težko govorili, proizvodne opreme ni bilo, bila so le orodja, ki so bila neobhodno potrebna pri opravljanju uslug in prostori o katerih lahko govorimo, da so nam dajali le pokrito streho. Pomanjkanje avtomobilskih rezervnih delov kot so bili razni vijaki, deli, vzmeti in gumijevi deli, so preko improvizacije posameznih mehanikov in takratnega vodstva podjetja vse bolj usmerjali razvoj v smeri te proizvodnje. Zraven lastnih potreb za kate-re so mehaniki sami proizvajali omenjene dele, se je pojavilo pomanjkanje teh delov tudi v drugih delovnih organizacijah.

Takratni maloštevilni kolektiv brez opreme, brez prostorov se je odločil, da bo skromna sredstva, ki so mu ostajala vlagali v razvoj proizvodnje gumijevih izdelkov in proizvodnje navojnih in listnih vzmeti. Začetna oprema je bila izdelana kar v teh istih delavnicah. Izdelali so jo mehaniki isti delavci, ki so tudi proizvajali s to opremo. Pričela se je proizvodnja, vsak skromen uspeh nas je navduševal. Želeli smo še več, zato smo ponovno vsa možna finančna sredstva vlagali v izdelavo oz. tudi že v nabavo nove opreme. Mnogokrat ni bilo lahko. Delavci takratnega Servisa so želeli obnovo svoje opreme, nove prostore, vendar vedno je prevladal razum, da je servisna dejavnost premala, da je potrebna tudi proizvodnja. Razvoj te proizvodnje pa je zahteval tudi širitev prostorov, zgradili smo nekaj objektov. Leta 1964 pa se je takratnim strojnimi delavnicam pripojila Tekstilna tovarna in barvarna Ptuj. Dejavnost Tekstilne tovarne je bila takoj po priključitvi ukinjena, v njenih prostorih se je pričela razvijati proizvodnja gumijevih izdelkov in proizvodnja kovinskih izdelkov. Delno je ta preselitev zmanjšala prostorsko stisko in ponovno omogočila širjenje servisne dejavnosti v dotedanje proizvodne prostore.

Proizvodni programi so se oblikovali in dopolnjevali. Že v letu 1977 smo ugotovili, da je proizvodnja listnih vzmeti z ročno obdelavo neperspektivna. Zato smo začeli razmišljati o zamenjavi tega programa z novim programom, s programom ki bo imel perspektivo, pri katerem ne bomo le kupovali in prodajali material, temveč bomo vlagali svoje delo in s tem povečevali dohodek. Izoblikoval se je program proizvodnje zavornih valjev.

Pri proizvodnji gumijevih proizvodov in pri proizvodnji navojnih vzmeti pa smo želeli več kot le proizvajati, želeli smo nuditi tudi znanje, ki smo si ga pridobili. Tudi to nam je uspelo. Obenem pa nismo pozabili na razvoj delavskega samoupravljanja. Izhajalo je iz vodenja kolektiva preko poznejših delavskih svetov, na področju družbenega

standarda smo se razvijali v mejah finančnih možnosti. Pridobili smo stanovanja in kreditirali individualno gradnjo.

Kot je bilo že v začetku povedano, sta se konec leta 1975 ti delovni organizaciji TAP in SIGMA, združili. Po letu 1975 sta ti delovni organizaciji poslovali v enotni delovni organizaciji AGIS TOVARNA AVTOOPREME, GUMIJEVIH IZDELKOV IN SERVISI PTUJ.

Kako se je nadaljeval razvoj v AGISU po letu 1975?

Samoupravno smo se organizirali, postavili srednjeročne razvojne programe. Iz srednjeročnih razvojnih programov izoblikovali investicijsko politiko, pričeli graditi in nabavljati tisto opremo, ki nam je v letu 1976, glede kapacitet, bila nujna, vse iz vidika zasledovanja razvojnega programa in zadovoljevanju obvez ki smo jih sprejeli do naših kupcev.

Zgradili smo obrat družbene prehrane, asfaltirali zunanje transportne poti, postavili skladiščno montažno halo TOZD TAP, zgradili skladišče gotovih izdelkov in novi moderni servis Zastava. Prav tako smo pridobili prostore v Farminu, jih rekonstruirali in v nje preselili obrat navojne vzmetarne.

Prav tako smo hoteli prejšnji ločeni delovni organizaciji zaključiti v eno celoto. Aktivno smo sodelovali pri urbanizaciji mesta Ptuj, s posebnim poudarkom na Industrijsko cono. Leta 1978 je bila Industrijska cona lokacijsko definirana. Vidne so bile njene meje in njen razvoj. Tu še nismo končali z aktivnostmi. Čakajo še nas znatna dela, dela na pridobivanju zemljišč, ureditev energetike, cestne mreže in še in še bi lahko naštevali. Pri nabavi opreme smo vodili politiko, nabaviti opremo na tehnološki stopnji, ki odgovarja našemu asortimentu in naši količinski proizvodnji.

Če pogledamo, kako smo se samoupravno organizirali, moramo reči, da po proizvodnih programih oz. po dejavnostih. Hitro po integraciji smo združili prejšnji dve orodjarni v temeljno organizacijo skupne orodjarne. Prav tako smo prejšnja sektorja vzdrževanja oblikovali v enotno temeljno organizacijo vzdrževanje. Pa tudi združevali smo temeljne organizacije. Prej samostojno temeljno organizacijo AKG-SIGMA smo združili s temeljno organizacijo kovinska obdelava. Še in še bi lahko naštevali samoupravna uresničevanja zakona o združenem delu, od ustanovitve temeljne organizacije Velika oprema, pa vse do reorganizacije delovne skupnosti komerciala, v TOZD Komerciala.

Današnja organizacija delovne organizacije AGIS ima naslednjo sestavo:

1. TOZD Avtooprema
Predmet poslovanja: proizvodnja drobne opreme, agregatov ter klimatskih naprav za motorna vozila.
2. TOZD Gumarna
Predmet poslovanja: proizvodnja gumijevih izdelkov
3. TOZD Kovinska obdelava
Predmet poslovanja: proizvodnja

kovinskih izdelkov in sanitarnih naprav ter izmenjevalcev toplote

4. TOZD Vzdrževanje
Predmet poslovanja: vzdrževanje osnovnih sredstev in inventarja

5. TOZD Orodjarna
Predmet poslovanja: konstruiranje, izdelava in vzdrževanje orodij in priprav

6. TOZD Precizna mehanika
Predmet poslovanja: izdelava finomehanskih izdelkov in instrumentov

7. TOZD Servisi motornih vozil
Predmet poslovanja: servisiranje in tehnični pregledi motornih vozil ter nabava in prodaja na veliko in drobno motornih vozil in rezervnih delov za motorna vozila

8. TOZD Veoka oprema
Predmet poslovanja: proizvodnja delov in pribora za vse vrste motornih vozil

9. TOZD Komerciala
Predmet poslovanja: komercialni posli pri uresničevanju prometa blaga in storitev

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Po pregledu podatkov poslovanja v tekočem srednjeročnem obdobju pa ugotavljamo, da je delovna organizacija dosledno spoštovala zastavljena planska delitvena razmerja pri delitvi čil-

stega dohodka, kar ji je omogočalo razširjeno reprodukcijo. S skrbno finančno politiko smo del teh plasmanov preusmerili v bančne aranžmaje, ter si na ta način pridobili bančna sredstva. Pri strukturi naložb v posamezne sklade smo dajali povdarek naložbam v poslovni sklad, zaradi spremenjenih predpisov, pa moramo koncem obdobja dati določen povdarek tudi sredstvom za sklad skupne porabe, ki morajo dosegati najmanj dogovorjeni minimum po Samoupravnem sporazumu o delitvi dohodka za AGIS.

Analiza produktivnosti za obdobje 1976 — 1980 kaže letno stopnjo rasti tri procente s tem, da je konec obdobja v porastu zaradi vključevanja novih investicij in inovacij. Analiza doseganja celotnega prihodka pa je naslednja:

— v letu 1975 smo dosegli
339.191 tisoč din
— v letu 1976 smo dosegli
443.453 tisoč din
— v letu 1977 smo dosegli
641.468 tisoč din
— v letu 1978 smo dosegli
735.802 tisoč din
— v letu 1979 smo dosegli
846.391 tisoč din
— in plan za leto 1980
940.240 tisoč din

Tudi če upoštevamo letne rasti cen naših proizvodov lahko

ugotovimo, da smo v tem času dosegli lepe uspehe.

Pri pregledu planskih dokumentov za obdobje 1981 — 1985 pa ugotavljamo:

TOZD SERVISI

Če pri analizi razvojnih možnosti upoštevamo študijo o razvoju malega gospodarstva v SO Ptuj, ugotovimo da ima TOZD Servisi velike možnosti za nadaljni razvoj. Glede na potrebe tovrstnih storitev in široko gravitacijsko področje, katero je relativno slabo pokrito z nujenjem takih storitev, bodo naše usluge iskane vedno v večjem obsegu.

V skladu s srednjeročnim planom do leta 1980, je temeljna organizacija realizirala investicijski program z izgradnjo novega objekta in si s tem zagotovila boljše delovne pogoje ter možnosti za razširitev oziroma povečanje kapacitet. V srednjeročnem obdobju 1981 — 1985 TOZD načrtuje razširitev in modernizacijo kleparstva in avtoličarstva, pridobiti status prodajalca vozil ZASTAVA, razširiti prodajo avtogum, s tem da se vpelje montaža in uravnoteženje koles.

Vrednostni plan ob realizaciji vseh zgoraj navedenih nalog bo tako leta 1985 znašal 110.000.000 din prihodka ob poprečni rasti obsega proizvodnje 6 % ter trgovina za 9 % na leto

(Nadaljevanje na 8. strani)

TOZD ORODJARNA

TOZD Orodjarna dosega prihodek pretežno interno v DO z osnovno dejavnostjo izdelave in vzdrževanja orodja in priprav. Proizvodnja zadnjih treh let kaže, da TOZD Orodjarna pokriva potrebno količino orodij in priprav za proizvodne TOZD v DO AGIS. S tem da pomembnih prostih kapacitet za zunanja naročila ni.

Naloga in cilj TOZD Orodjarne v naslednjem planskem obdobju je postati promotor realizacije postavljene tehnologije v naslednjem srednjeročnem obdobju. Dolgoletna tradicija in široki asortiman orodij in priprav, ki jih je sposobna proizvesti dovolj kvalitetno, daje TOZD-u velike možnosti izdelave orodij za trg.

V ta namen bo potrebno:

- modernizirati proizvodna sredstva
- rešiti prostorsko problematiko
- zagotoviti kadrovske zasedbe

V naslednjem srednjeročnem obdobju načrtujemo enoten pristop k reševanju orodjarstva v Ptuj. Z ozirom na pridobljene izkušnje lahko trdimo, da je centraliziranje orodjarstva v DO AGIS-u perspektivna rešitev za DO AGIS kakor za vse sovlaga-telje pri novi investiciji, katera bo predvidoma stekla v letu 1983.

Smeri razvoja temeljijo:

- v povečanju kapacitet
- modernizaciji tehnologije

S tem bomo zagotovili:

- pravočasnost izdelave orodja
- zmanjšati čas izdelave orodja
- zmanjšati čas izdelave orodja
- izboljšati kvaliteto

Povprečna rast proizvodnje računana po urah iz leta 1980 je 13,7 % ali 75.000.000 din celotnega prihodka v letu 1985.

TOZD GUMARNA

Razvojna usmeritev v TOZD ostane še naprej v proizvodnji tehnične gume in gumi — metal, vendar s povdankom na spremembi proizvodnega programa, tako po strukturi kot po tehnologiji. Že znani proizvodni program bomo dopolnili s prenosom proizvodnega programa gumeno tehničnih stiskanih izdelkov iz DO SAVE Kranj. Na ta način bo TOZD povečala afirmacijo v proizvodnji gum, tako za avtomobilsko kot za široko potrošnico na domačem in tujem trgu. Investicijska vlaganja v srednjeročnem obdobju 1981 — 1985 se omejujejo le na vlaganje v opremo, s ciljem, da dosežemo optimalno stopnjo realiziranja dosedanjih naložb.

Fizični obseg proizvodnje, se bo predvidoma povečal od cca 530 ton predelane gume v letu 1980 na 905 ton v letu 1985, kar bi predstavljalo 160.000.000 din celotnega prihodka po cenah iz leta 1980.

TOZD KOVINSKA OBDELAVA

V skladu s srednjeročnim razvojnim programom DO AGIS, bo TOZD kovinska obdelava usmerjala svojo razvojno politiko na naslednja področja:

- v razvoj in proizvodnjo zavornih sistemov,
- v razvoj in proizvodnjo oljnih hladilnikov

— v razvoj in proizvodnjo polizdelkov in proizvode gumi — metal,

— v razvoj in proizvodnjo hidravličnih zavornih sistemov. Investicijski program za srednjeročno obdobje je v glavnem zasnovan na zaokrožitvi programov in delno na modernizaciji že obstoječih programov.

— investicije v opremo za proizvodnjo zavornih valjev in proizvodnjo kovinskih delov za TOZD Gumarno,

— investiranje v opremo in rekonstrukcijo gradbenih objektov za proizvodnjo oljnih hladilnikov,

— investiranje v opremo za razširitev proizvodnega asortimenta toplo navitih navojnih vzmeti.

10,3 % povprečne letne rasti zagotavlja TOZD-u na koncu srednjeročnega obdobja 194.000.000 din celotnega prihodka.

TOZD TAP

Iz analiz razvojnih možnosti lahko povzamemo, da ima TOZD solidne razvojne možnosti na področju avtomobilske industrije. V kolikšni meri jih bomo izkoristili je odvisno od vrste činite-ljev, med katerimi so gotovo pomembni naslednji:

- dosednji asortiment bo potrebno zamenjati, preoblikovati, modernizirati, saj proizvajalci tovornih vozil dosedanje programe modernizirajo, spreminjajo oziroma celo opuščajo tipe, da bi na ta način prišli do novejšega in do sodobnejše oblikovanega vozila,
- potreba po samem asortimentu verjetno ne bo spremenjena, v bistvu bo pa zahteva po NOV1 — modernejši obliki, ker dosedanja klasična oprema ne bo imela več mesta v tej panogi.

Srednjeročni plan dela na tem področju lahko razdelimo v tri skupine:

- posodobitev tehnologije
- uvajanje novih tehnologij
- povečanje zmogljivosti

V skladu s razvojnim programom, TOZD daje povdarek razvojnim usmeritvam:

- proizvodnja zavornih sistemov
- proizvodnja grelna ventilacijskih naprav
- osvajanje opreme za kabino TAM
- osvajanje opreme za kabino FAP
- osvajanje opreme za traktorsko kabino
- osvajanje novih proizvodov za izvoz

Investicijska vlaganja bodo usmerjena v posodabljanje in uvajanje novih tehnologij (galvanika) za katero so zainteresirani določeni interesenti v ptujski občini in bodo sodelovali v obliki so-vlaganj pri realizaciji te investicije, nadalje v realizaciji programa toplotnih izmenjevalcev, pnevmatskih zavornih sistemov, tehnologijo globokega vleka ter posodobitev oziroma razširitev obstoječih kapacitet.

Fizični obseg proizvodnje se bo predvidoma povečal po 10 % na leto, kar zagotavlja TOZD-u v letu 1985 580.000.000 din celotnega prihodka izračunanega po cenah iz leta 1980.

Iz združenih sredstev za financiranje programov skupnega pomena pa so predvidene sledeče investicije:

- skladišče gotovih izdelkov
- skladišče vhodnih materialov
- energetika
- prostorska ureditev za DSSS
- ostala oprema skupnega pomena.

TOZD PRECIZNA MEHANIKA

V okviru delitve proizvodnega programa DO AGIS bo TOZD PM še nadalje nastopala kot specializiran proizvajalec merilne in regulacijske opreme.

Osnove investicijskih vlaganj v srednjeročnem obdobju 1981 — 1985 ji realizacija investicijskega programa za proizvodnjo novega elektronskega tahografa in PNEUCO aparata.

Proizvodni program TOZD PM bo v prihodnjih petih letih temeljil na:

- uvajanju novih proizvodnih programov,

— uvajanju novih sodobnih tehnologij, na novih proizvodnih programih,

— uvajanju novih tehnologij na že obstoječem proizvodnem programu.

Osnovni proizvodni program sestavljajo:

- tahograf TCO15—6
- adaptir 1032
- tahoplašče
- rezervni deli za tahograf
- PNEUCO
- tahograf TH—103 T/X
- tahofilm

TOZD načrtuje 15 % povprečno rast količinske proizvodnje. Tako planira celotni prihodek v letu 1985 računani po cenah iz leta 1980 v višini 160.000.000 din.

TOZD VZDRŽEVANJE

TOZD Vzdrževanje vrši dve temeljni dejavnosti:

- vzdrževanje opreme in objektov
- distribucija in proizvodnja energije

Naloga in cilj v srednjeročnem obdobju 1981—1985, je slediti primerno organiziranost ter se investicijsko opremiti, da bo v stanju pod optimalnimi pogoji, slediti vzdrževalnim zahtevam opreme in objektov v DO AGIS. Na področju vzdrževanja doseči učinkovit razvoj preventivnega vzdrževanja ter napredek pri varčevanju z energijo. Na tem področju in na področju vzdrževanja sodobnih elektronskih in numeričnih naprav, doseči potreben nivo strokovnosti kadrov.

Vsled neodgovarjajočih prostorov TOZD skupaj s TOZD TAP načrtuje izgradnjo delovnih prostorov.

Predviden celotni prihodek v letu 1985 znaša 50.000.000 din.

TOZD KOMERCIALA

Glede na organizacijske spremembe v letu 1979, v katerem se je DSK transformirala v novi TOZD Komerciala, je slednja prešla iz prejšnjega proračunskega pridobivanja dohodka na prihodkovni odnos.

TOZD Komerciala bo v planskem obdobju 1981—1985 opravljala naslednje naloge:

- marketing
- planiranje izgradnje tovarne in razvoja kapacitet
- prodaja blaga in storitev
- nabavo surovin, materiala, polizdelkov, delov iz kooperacije in storitev
- skladiščenje izdelkov
- distribucijo izdelkov
- opravljanje špediterskih storitev pri nabavi surovin, materiala, polizdelkov, osnovnih sredstev in rezervnih delov

Da bi funkcijo Komerciala izpolnili se predvideva, da se določeni deli teh iz ostalih TOZD v okviru AGIS-a prenese v temeljno organizacijo Komerciala in sicer:

- kooperacija (iz TOZD TAP)
- transportna sredstva združiti na nivoju delovne organizacije.

Nabava repromateriala in surovin po TOZD nam danes povzroča velike težave pri naročanju in skladiščenju, kar vse povzroča večje manipulativne stroške in zmanjšuje ekonomičnost. Zato se v naslednjem srednjeročnem obdobju predvideva gradnja centralnega skladišča surovin in repromateriala v okviru TOZD Komerciala. Prav tako pa bi v TOZD Komerciala prešle vse zaloge gotovih izdelkov, surovin ter repromateriala.

DSSS

Delavci posameznih TOZD so se v skladu z zakonom o svobodni menjavi dela in medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornosti sporazumeli, da jim bodo delavci delovne skupnosti, s katerimi so se združili v DO AGIS, opravljali določena dela skupnega pomena.

Predmet svobodne menjave dela kot neposredni rezultat vloženega dela delavcev delovne skupnosti, so storitve iz področij:

- finančnega poslovanja
- knjigovodskega poslovanja
- plana in analiz
- avtomatske obdelave podatkov
- kadrovanje delavcev
- varstva pri delu
- razvoja
- splošnih poslov
- organizacija poslovanja

V smislu nadaljnjega razvoja samoupravljanja in samoupravne organiziranosti se predvideva v naslednjem srednjeročnem obdobju reorganizacija v smislu 403. člena zakona o združenem delu.

Smatra se, da zadovoljujejo pogojem 403. člena ZZZ delavci, ki opravljajo strokovna dela skupnega pomena:

- delavci razvojno tehničnega sektorja, ki bi se naj odločili o združevanju v TOZD Inženiring
- delavci službe avtomatske obdelave podatkov, ki bi se naj odločili v združevanju v TOZD AOP

— delavci družbene prehrane in delavci obratne ambulante če se bodo le ti odločili za izstop iz Zdravstvenega doma v TOZD družbeni standard

— delavci posebne finančne službe pa bi odločili o združevanju dela v delovno skupnost Skupnih služb — Interna banka.